

saap. 31.12. 35 M

P o l t t o k a l m i s t o

Länsi-Suomen Kansanopiston maalla Huittisten pitäjän
Loiman kylässä.

K M 10198, kartta- ja valokuvaliitteet.

2 karttaa, 3 valakuvaa (lev. 10179-181).

Kansanopiston v.t. johtaja, maisteri Reino Mähönen ilmoitti 18. 10. 35 laitoksen alueelta löydetyn useita rauta- ja pronssi-esineitä, poltettujen luiden sirpaleita, saviastianpalasia, hiiltä, tuolta y.m.s.

Allekirjoittanut J. Voionmaa sai tehtäväkseen löytöpaikan sekä samalla opiston lähellä olevain hautaröykkiöiden alustavan tutkimisen ja suoritti sen 22 - 24. 10. 1935 tehdyllä virkamatkalla.

Löytöpaikka on Huittisten Loiman kylässä olevalla Länsi-Suomen Kansanopiston maalla, lähellä sen päärakennusta. Mäkeä, jolla se ja löytöpaikka ovat, on vanhastaan sanottu Raiskionmäeksi. Tämä ~~maailma~~ on joen suuntainen pitkä maki yhtyen ^{alle} joen juoksun suunnassa muuhun maastoon huomaamatta. Valtatien ja mäen välissä on loiva laakso. Jokeen päin se laskee jyrkimmin. Löytöpaikka on mäen itäpäässä, joka loivanlaisesti viettää pellolle. Mäen tämä pää on somerikkoinen lämmin rinne ja sitä on kauan käytetty opiston omenapuutarhana. Puita istutettiin suurina taimina, mutta ei liene silloin mitään löydetty, samoinkuin ei muulloinkaan mäkeä viljeltäessä. Kivikkoa on jonkun verran perattu ja oli nytkin kahdessa kasassa kiviä, suurin osa polttokalmiston palaneita; maakiviä ei ole räjäytetty. - Erkki Salmisen löytämien esineiden tarkempi paikka on puutarhan kahden joenpuoleisen omenapuurivin välissä rakennuksesta 20 m. Tällä kohtaa oli tukevaa nurmikkoa, joka puiden suuretessa muokataan ja myö-

hemmin savitetaan. Nurmen alla oli kivensekaista multaa n. 20 - 30 cm ja sitten raaka hieta. Hiiliä ja saviastianpalasia oli jo nurmessa, mutta esineet olivat kivien lomassa ennen hiekkaa (kts. kartta). Maisteri Mähösen saatua löydöistä tiedon, lopetettiin kuokinta, esineet vietiin yhteisvoimin päärakennukseen näytteille muuten koskematta, paitsi eheää miekkaa (K M 10198:1), jonka löytäjä onnellisesti suoristi.

Paikalle tultuani sain esineet haltuuni. Ne olivat: mainittu suoristettu miekka, 8 osaa ainakin kahdesta miekasta (2 kärkikatkelmaa), joista toisen voi panna kokoon, johon ehkä ponsi ja väistin kuuluvat, ango, neljä putkellista keihäänkärkeä, kolme melkein eheää veistä sekä yksi ruodoton veitsi, väkipuukon terä, miekan kahvan katkelma, 2 sirppiä, toinen niistä kahtena kappaleena, vyön hela, vaateneula, rannerengas (pronssia), rautalevyä 3 kappaleena (nykyaikaista?), naula, saviastian ja poltettujen luiden sirpaleita, hiiliä ja tuhta. Esineitä oli yhteensä 33 eheinä tai kappaleina.

Kunkin esineen yksityiskohtaisesta sijainnista ei E. Salmi-nen enää osannut sanoa mitään.

Kaivauksiin ryhdyttyä seulottiin maa, jossa esineitä oli ollut ja löydettiinkin hevosenkenkäsoljen paljin (10198:10) r. III:4, veitsenkatkelma r. III:3 (10198:21), naula (10198:14 r. IV:3) ja saviastian, luiden ja hiilten palasia. Paikalle jääneestä kiinteästä maasta löydettiin:

r. III:2	väkipuukon katkelma	10198:3
" III:3	rautahaka	10198:22
" III:3	pr. kierrettä	10198:8
" III:4	naula	10198:13
" IV:3	niitti	10198:22
" IV:3	sormus	10198:7
" IV:3	1½ kierrettä pronssivarrasta	10198:9
" IV:3	naula	10198:15

Kaikista esineistä lienee osa, aina 600-luvun puolivälistä tai varhaisemmalta ajalta (eheä miekka, ango, vaatteenneula),

osa taas viikinkiajalta, korkeintaan 1000-luvun taitteesta, miekan ponsi, väistin, ym. Tietämättä tarkkaan esineiden löytökohtia ei eri hautojen sijaintia voi selvittää. Lukuisista teräseistä päätellen on kyseessä miesten hautoja, koristeista päätellen myös naisten hautoja.

Koska maa alkoi aamuisin olla jäässä ja sulanakin maan suuri kosteus haittasi kaivausta lopetin ^{sen} kaivaukset sovittuani puutarhaopettajan kanssa siitä, että muokkaustyöt keskeytetään toistaiseksi

Helsingissä 3 päivänä marraskuuta 1935.

Jouko Voionmaa

Huittinen

Länsi-Suomen Kansanopiston
puutarha.
1935, X.

L10180 TV
135

Löytöpaikka vilvoitteen

oik. rakennuksen nurkka kartoituksen kiintopiste.

L10179
TV
135

Raiskionmäki idästä

Löytöpaikka ja löytöalue L10181
TV
135

PORIN MAANTIELLE

RUOKALARAK.

ASUN-
RAK.

PÄÄRAKENNUS

LOIMJUOKI

ULKORAK.

KM 10198

LÄNSISUOMEN
KANSANOPUSTON seutu

jälj. op. Lehtimäen kartasta
vika 1930

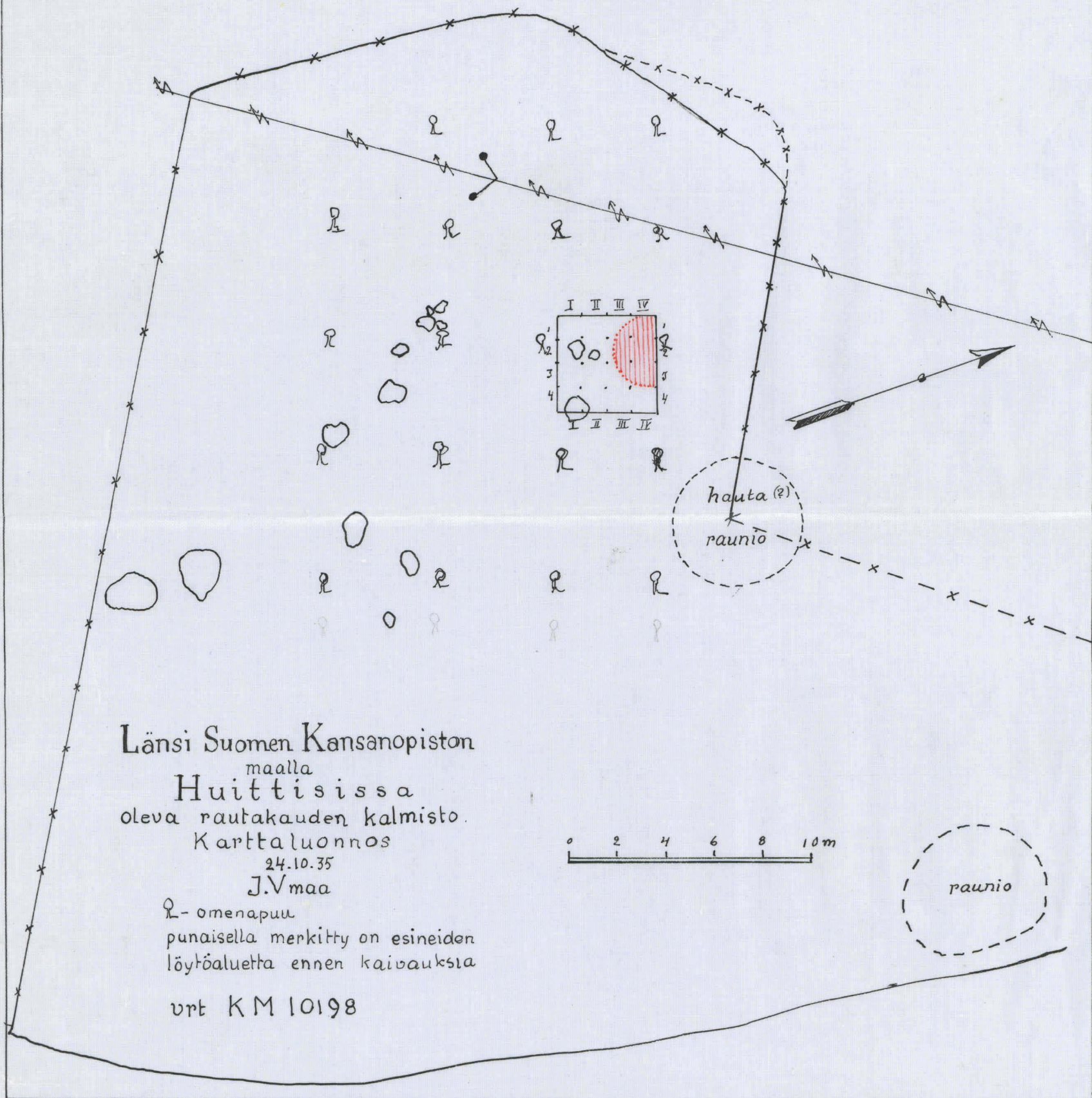
pmar-35

1:1000

kuite Porinmaan
kaiu. kart. top. arke.

Kiintopiste päärakennuksen eteläkulmassa

Liite | Voionmaan kaivaukset
vrt 1935